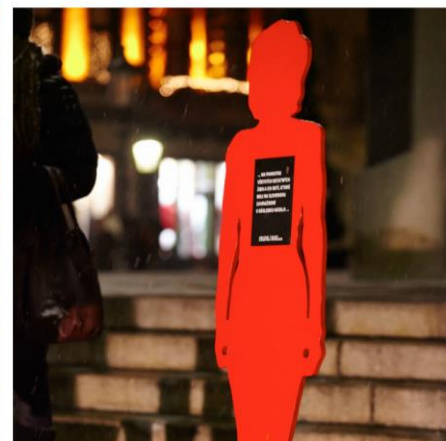

VÝROČNÁ SPRÁVA 2013

FENESTRA
www.fenestra.sk

ÚVOD

Milé priateľky a milí priatelia,

aj v tomto roku by sme vám v našej výročnej správe rady priblížili to, aký bol pre nás uplynulý rok – čo nás potešilo a čomu sme čelili, ako aj to, čo sa nám podarilo, aj vďaka vašej podpore, dosiahnuť.

Prvá polovica roku 2013 bola pre našu organizáciu ešte veľmi náročná v zmysle pretrvávajúcich nedostatočných personálnych kapacít nášho poradenského centra, čo ovplyvňovalo rozsah pomoci a podpory pre ženy zažívajúce násilie v intímnych vzťahoch, ktorý sme dokázali poskytovať.

V druhej polovici roka sa náš tím posilnil o dve nové kolegyně, ktoré sme mohli prijať vďaka prostriedkom vyčleneným na podporu špecifickej pomoci a podpory z Nórskeho finančného mechanizmu a Finančného mechanizmu EHP. Nové kolegyně sa vo Fenestre venujú priamej pomoci a podpore ženám zažívajúcim násilie v intímnych vzťahoch. Posilnenie tímu a poskytovania pomoci a podpory ženám nás veľmi teší najmä preto, že v nasledujúcom období budeme opäť môcť poskytovať pomoc a podporu väčšiemu počtu žien, ktoré ju potrebujú.

V súvislosti s vyčlenenými finančnými prostriedkami z vyššie spomenutých finančných mechanizmov máme radosť z toho, že niekoľkoročné úsilie našej organizácie, ako aj ďalších ženských organizácií, o vyčlenenie financií na posilnenie kapacít pre poskytovanie špecifickej pomoci a podpory ženám zažívajúcim násilie a ich deťom, prinieslo ovocie. Okrem už existujúcich špecializovaných poradenských centier a ubytovacích zariadení sú tieto finančné prostriedky určené aj na vznik nových. Naša organizácia sa bude vo forme odbornej garancie podieľať aj na tomto procese – konkrétne v prípade nových poradenských centier OZ Hana v Spišskej Novej Vsi a Progresfem v Poprade. Našou úlohou bude v spolupráci s oboma poradenskými centrami prispieť k vzniku takej špecifickej pomoci a podpory ženám zažívajúcim násilie, ktorá bude napĺňať Minimálne štandardy Rady Európy pre túto oblasť.

Aj v minulom roku sme pokračovali v realizácii kampane 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách. Jej uplynulý ročník hodnotíme veľmi pozitívne najmä z pohľadu toho, že sa nám podarilo ešte rozšíriť priestor na priamu účasť širokej i odbornej verejnosti a jej vyjadrenie odmietavého postoja k násiliu páchanému na ženách. Viac o jednotlivých aktivitách a výsledkoch nájdete v texte výročnej správy.

V roku 2013 sme po prvý krát udelili Ocenenie Piata žena. Cieľom tohto ocenenia je vyjadriť uznanie práci individuálnych aj kolektívnych iniciatív, ktoré sa zasadujú za ukončenie násilia páchaného na ženách. Ocenenie sme spoločne so Slovensko-českým ženským fondom udelili v ôsmich kategóriách a v jeho udeľovaní budeme pokračovať každé dva roky. Ocenenie práce rôznych ľudí a skupín ľudí, ktorá prispieva k zastaveniu násilia páchaného na ženách považujeme nielen za veľmi dôležité, ale aj za inšpirujúce pre nás všetkých.

Spoluprácu s inými mimovládnyimi organizáciami sme v minulom roku rozšírili v rámci realizácie prvého ročníka „Školy ľudských práv“ s podtitulom Ľudské práva v praxi určenej pre študentky a študentov stredných a vysokých škôl. Na jej realizácii sme spolupracovali s Poradňou pre občianske a ľudské práva a OZ Pomocná ruka. Z tejto novej formy spolupráce máme veľkú radosť a množstvo pozitívnej energie. Všetky tri organizácie sme sa zhodli, že rozšírenie možností neformálneho ľudsko-právneho vzdelávania pre mladých ľudí je v súčasnosti dôležité a preto plánujeme v blízkej budúcnosti realizovať jej ďalšie ročníky.

Pri hodnotení uplynulého roka nám nedá na záver nespomenúť, že na pozadí pozitívnych procesov, ktoré sme spomenuli vyššie, sa žiaľ, na spoločenskej rovine dialo aj niekoľko, z nášho pohľadu, kontraproduktívnych a škodlivých procesov v súvislosti s ľudskými právami vo všeobecnosti, aj ľudskými právami žien zažívajúcich rodovo podmienené násilie v intímnych vzťahoch. Je nám ľúto, že aj zodpovedné štátne orgány sa, podľa nás, nedokázali vyrovnat' s aktivitami istých kresťanských skupín v súvislosti s procesom tvorby Národnej stratégie na ochranu ľudských práv a slobôd, ako aj rozhodovania o ratifikácii kľúčového Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácomu násiliu a o boji proti nemu (tzv. Istanbulský dohovor). Prostredníctvom masívnej, a často zavádzajúcej kampane, o tzv. rodovej ideológii a juvenilnej justícii, sa vyššie spomenutým skupinám šírením strachu a poloprávd v spoločnosti podarilo vyvinúť dostatočný tlak na pozastavenie alebo predlžovanie procesov prijímania a implementácie týchto strategických ľudsko-právnych dokumentov. Sme presvedčené, že princíp ľudských práv pre všetkých ľudí je pre akúkoľvek občiansku spoločnosť kľúčový. Jeho neuplatňovanie v praxi alebo jeho podriadenie akejkoľvek ideológii alebo náboženskému presvedčeniu nie je v súlade s demokratickými hodnotami a uznaním rovnakej hodnoty každého ľudského života. V prípade porušovania ľudských práv žien v dôsledku rodovo podmieneného násillia by malo byť absolútnou prioritou každej krajiny prijímať všetky opatrenia na ochranu, pomoc a podporu žien a ich detí. Napriek súčasnému nie veľmi priaznivému vývoju v tejto oblasti veríme, že Slovenská republika sa v konečnom dôsledku zodpovedne prihlási k svojim demokratickým hodnotám a národným a medzinárodným záväzkom v súvislosti s ochranou a garantovaním ľudských práv pre všetkých ľudí, ktorí v tejto krajine žijú, bez rozdielu. Naša organizácia je pripravená k tomuto prispievať a naďalej sa dôsledne zasaďovať za ľudské práva a demokratické hodnoty.

Na záver mi dovoľte, aby som sa vám všetkým v mene Fenestry poďakovala za podporu a pomoc aj v uplynulom roku a verím, že nám aj v ďalšom období zachováte priazeň.

Mgr. Dušana Karlovská
Programová riaditeľka

POSKYTOVANIE POMOCI A PODPORY ŽENÁM ZAŽÍVAJÚCIM NÁSILIE

Od januára do októbra 2013 sme poskytovanie špecializovanej pomoci a podpory ženám zažívajúcim násilie zabezpečovali vďaka finančnému príspevku Košického samosprávneho kraja (KSK) pre jednu poradenskú pracovníčku.

V októbri 2013 sa náš tím posilnil o dve nové poradenské pracovníčky, vďaka finančným zdrojom Nórskeho finančného mechanizmu a Finančného mechanizmu EHP na roky 2009 – 2014. Nové poradenské pracovníčky sme v poslednom štvrtroku aktívne zaúčali a trénovali na poskytovanie telefonickkej krízovej intervencie a poskytovanie pomoci a podpory ženám zažívajúcim násilie.

V uplynulom roku sme pracovali s celkovým počtom **167 klientok**, z ktorých bolo **98 nových klientok** a **65 klientok**, ktorým poskytujeme poradenstvo dlhodobo a klientkami Poradenského centra sa stali pred rokom 2012. Nové klientky, teda ženy, s ktorými sme začali pracovať v roku 2013, tvorili 30% celkového počtu klientok.

Celkovo sme ženám a tretím osobám poskytli spolu **1993 poradenských úkonov**, z ktorých **87 úkonov tvorila krízová intervencia** pri prvom telefonickom kontakte. V rámci telefonického poradenstva sme poskytli pomoc a podporu 533 krát a v mailovom poradenstve evidujeme za rok 2013 celkom 73 úkonov.

Vzhľadom ku kapacitám Poradenského centra Fenestra, ktoré boli počas v prvých deviatich mesiacoch roka 2013 stále značne obmedzené, sme v tomto období uplatňovali dve základné kritériá pre príjem nových klientok do poradenského programu – vysoký odhad nebezpečenstva (identifikované vysoké riziko ujmy na zdraví alebo živote žien v dôsledku násilného správania zo strany ich partnera, manžela prípadne bývalého partnera alebo manžela) a tiež situácie, keď sa žena rozhodla vyhľadať pomoc po prvý krát a sme prvou organizáciou, ktorú za týmto účelom kontaktuje.

Naše poradenské centrum prevádzkuje aj **krízovú telefonickú linku a linku pomoci**, ktorá je k dispozícii v pracovných dňoch od 09:00 do 16:00. Táto telefonická linka slúži krízovej intervencii ženám, prípadne tretím osobám (príbuzným, priateľom a známym žien a tiež iným organizáciám a inštitúciám) v situáciách, keď žena zažíva násilie a je nutné ošetriť otázku jej bezpečia. Okrem krízovej intervencie slúži táto linka aj pre účely konzultácií pre aktívne klientky poradenského centra a tiež pre tretie osoby v prípade, že poznajú alebo sú v kontakte so ženou, ktorá zažíva násilie a potrebujú vedieť ako s ňou o násilí hovoriť, prípadne ju môžu podporiť a pomôcť jej.

V roku 2013 sme na krízovej telefonickej linke zaznamenali spolu **240 hovorov**, z ktorých v 92 prípadoch išlo o poskytnutie krízovej intervencie priamo ženám zažívajúcim násilie v intímnych vzťahoch, v 20 prípadoch sme intervenciu poskytli rodinným príslušníkom alebo známym žien, ktoré zažívali násilie a v 42 prípadoch nás kontaktovali iné organizácie a inštitúcie kvôli konkrétnej žene, ktorá zažívala násilie. Okrem telefonickkej krízovej intervencie sme v 86 prípadoch poskytli ženám zažívajúcim násilie telefonické poradenstvo.

Čo sa týka trendov v klientele Poradenského centra Fenestra, kontaktujú nás častejšie mladé ženy (do 35 rokov), ktoré majú často potrebu overiť si, či zo strany partnera alebo manžela, zažívajú násilie, keďže nedochádza k fyzickému násiliu. Na jednej strane vnímame ako pozitívne to, že mladé ženy sa rozhodnú vyhľadať pomoc v štádiu, keď sa násilné správanie ich partnera alebo manžela nevystupňovalo do fyzického násilia, na druhej strane je výzvou pri hľadaní riešení

v zmysle ochrany a pomoci ženám a ich deťom to, že zväčša zažívajú „menej viditeľné“ formy násillia, ktoré je ťažké dokázať. Rovnako je v týchto prípadoch výzvou ochrana detí.

V poslednom roku až dvoch sme tiež zaznamenali zvýšený počet telefonátov alebo e-mailov, v ktorých sa na nás obracajú slovenské ženy žijúce v zahraničí, ktoré zažívajú násillie. Najčastejšou otázkou týchto žien je to, ako ošetriť situáciu detí a úpravy práv a povinností k nim. Predpokladáme, že počet slovenských žien žijúcich v zahraničí a zažívajúcich násillie v intímnych vzťahoch bude v nasledujúcom období vyšší vzhľadom na to, že množstvo, najmä mladých ľudí, odchádza kvôli pracovným príležitostiam žiť do inej krajiny, kde si aj zakladajú rodiny. V tomto smere je výhodou dlhoročné členstvo a spolupráca našej organizácie s európskou sieťou ženských MVO Women Against Violence Europe (WAVE), cez ktorú dokážeme slovenským ženám sprostredkovať kontakty a informácie o možnostiach pomoci a podpory v krajine, v ktorej žijú.

ADVOKAČNÉ AKTIVITY

V minulom roku sa advokačné aktivity našej organizácie naďalej sústredili na pripomienkovanie a podieľanie sa na tvorbe rámca pripravované opatrenia vlády SR zameraného na **znižovanie rodovej nerovnosti prostredníctvom podpory vzniku nových poradenských centier a podpory existujúcich pre ženy zažívajúce násillie v intímnych vzťahoch a ich deti a bezpečných ženských domov**. Tieto opatrenia sú financované z Nórskeho finančného mechanizmu (NFM), Finančného mechanizmu EHP a štátneho rozpočtu. Ide o historicky prvú alokáciu finančných zdrojov na podporu priameho poskytovania špecializovanej pomoci a podpory ženám zažívajúcim rodovo podmienené násillie a ich deťom v tejto podobe na Slovensku. Na príprave týchto opatrení sme sa spoločne s inými ženskými MVO podieľali niekoľko rokov. Považujeme za veľmi významné to, že už v roku 2014 bude špecifická pomoc a podpora v situácii násillia páchaného na ženách dostupná väčšiemu počtu žien na Slovensku. Zároveň si uvedomujeme dôležitosť toho, aby v budúcnosti vznikol systémový mechanizmus ďalšieho financovania špecifických podporných služieb pre ženy zažívajúce násillie zo strany štátu, preto budú naše ďalšie advokačné aktivity nasmerované práve k dosiahnutiu tohto cieľa.

V rámci nášho pôsobenia vo Výbore pre rodovú rovnosť a rovnosť príležitostí sme sa podieľali na tvorbe a pripomienkovaní nového **Národného akčného plánu pre prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách v rodinách na roky 2014-2019**. Za úspech považujeme to, že finálne nastavenie tohto strategického dokumentu smeruje k tomu, že jeho systematickým plnením existuje reálna možnosť na dosiahnutie dôležitých systémových zmien, ktoré zvyšujú úroveň a kvalitu poskytovania ochrany, pomoci a podpory ženám zažívajúcim násillie zo strany štátnych a verejných inštitúcií. Za rovnako významné a strategické považujeme, že sa Národný akčný plán opiera o Istanbulský dohovor (Dohovor Rady Európy o predchádzaní násilliu na ženách a domácejmu násilliu a o boji proti nemu, 2011).

SPOLUPRÁCA

Spoluprácu s verejnými a štátnymi inštitúciami a mimovládnyimi organizáciami na národnej, aj medzinárodnej úrovni, vnímame z hľadiska prispievania k širším systémovými zmenám v ochrane žien a ich detí pred rodovo podmieneným násillím ako nesmierne dôležité. Preto sme aj v minulom roku pokračovali v spolupráci s relevantnými štátnymi a verejnými inštitúciami, so ženskými MVO na Slovensku a tiež v zahraničnej spolupráci.

Spolupráca s inštitúciami na regionálnej úrovni

V roku 2013 sme v spolupráci medzi inštitúciami v Košiciach pokračovali najmä na úrovni individuálnych inštitúcií a konzultácií k individuálnym prípadom žien zažívajúcich násilie. V nasledujúcom roku plánujeme, vďaka posilneným personálnym kapacitám organizácie, obnoviť a pokračovať v intenzívnej spolupráci so štátnymi a verejnými inštitúciami v Košiciach, aj spoluprácou pri riešení konkrétnych prípadov násilia.

Európska sieť ženských mimovládnych organizácií WAVE - Women Against Violence Europe

V rámci budovania medzinárodnej spolupráce sme sa aj v roku 2013 zúčastnili každoročnej medzinárodnej konferencie siete WAVE, kde sme mali opäť možnosť dozvedieť sa viac o trendoch a výzvach v oblasti boja proti násiliu páchanému na ženách v iných krajinách a na úrovni Rady Európy.

Konferencia sa venovala viacerým aspektom násilia páchaného na ženách – princípom poskytovania špecifickej pomoci a podpory, rozdielmi v úrovni a dostupnosti takejto pomoci a podpory v jednotlivých európskych krajinách a ich zmierňovaniu, sexuálnym násilím na ženách, práci s lesbickými ženami zažívajúcimi násilie, ako aj rozvíjaniu multi-inštitucionálnej spolupráce a sieťovaniu ženských mimovládnych organizácií, ktoré pracujú v oblasti rodovo podmieneného násilia páchaného na ženách. Ako po minulé roky, aj tento rok bola naša účasť aktívna v zmysle facilitácie workshopu zameraného na sieťovanie ženských organizácií na národnej úrovni a budovaní koalícií na zastavenie násilia.

Rovnako sme pokračovali v aktívnej práci v koordinačnom výbor siete WAVE a zúčastňovali sa jeho zasadnutí. Cieľom koordinačného výboru európskej siete ženských MVO je zintenzívniť koordináciu a plánovanie aktivít siete a tiež umožniť všetkým regiónom zastúpenie a hlas v tomto procese.

Podpora rozvoja siete ženských mimovládnych organizácií v SR

Bezpečná ženská sieť je neformálna sieť ženských mimovládnych organizácií (MVO), ktoré pôsobia v oblasti boja proti násiliu páchanému na ženách a zdieľajú podobné východiská pri riešení tejto problematiky. Ide o organizácie MyMamy Prešov, Pomoc rodine Michalovce, Progresfem Poprad, Žena v tiesni Martin, Možnosť voľby Bratislava a Fenestra.

V roku 2013 sa komunikácia a spolupráca ženských MVO sústredila najmä na vyššie popísané procesy prijímania Národného akčného plánu a ratifikácie Istanbulskeho dohovoru. Fenestra intenzívne komunikovala s organizáciou Progresfem a OZ Hana, ktoré sa uchádzali o podporu z Nórskeho finančného mechanizmu. Obe organizácie budú prevádzkovať poradenské centrá pre ženy zažívajúce násilie v intímnych vzťahoch – jedno v Poprade a druhé v Spišskej Novej Vsi. Naša spolupráca bude pokračovať po ich vzniku v rámci odbornej garancie, ktorú budeme obidvom organizáciám poskytovať pri budovaní špecifických podporných služieb pre ženy.

V oblasti rozvíjania spolupráce a sieťovania ženských MVO, ktoré pracujú v oblasti poskytovania pomoci a podpory ženám zažívajúcim násilie v intímnych vzťahoch, sa plánujeme intenzívne venovať aj v roku 2014.

VZDELÁVACIE AKTIVITY

V roku 2013 sme realizovali **workshopy pre odbornú verejnosť** zamerané na jej scitlivenie a rozvoj praktických zručností pri identifikácii násillia, odhade nebezpečenstva a tvorbe bezpečnostných plánov. Workshopy sme realizovali počas kampane 16 dní aktivizmu proti násilliu páchanému na ženách 2013 v Košiciach, a po prvý krát aj v Bratislave. Tieto workshopy sú nielen priestorom na nadobudnutie nových poznatkov a zručností, ale ja miestom na výmenu skúseností z práce so ženami zažívajúcimi násillie a ich deťmi.

Na začiatku roka 2013 sme spoločne s mimovládnyimi organizáciami Poradňa pre občianske a ľudské práva a OZ Pomocná ruka realizovali **Školu ľudských práv** s podtitulom „Ľudské práva v praxi“. Bola určená študentom a študentkám stredných a vysokých škôl na východe Slovenska. Naším cieľom bolo poskytnúť mladým ľuďom priestor na to, aby hlbšie porozumeli konceptu ľudských práv a jeho prepojeniu na ľudskú dôstojnosť a princíp nediskriminácie. Školu ľudských práv sme viedli formou zážitkového učenia a interaktívne, a zároveň sme vytvorili priestor na nápady mladých ľudí na ich vlastné aktivity s cieľom podpory a ochrany ľudských práv. Prostredníctvom tejto časti mali mladí ľudia možnosť nadobudnúť praktické zručnosti pri organizácií a realizácií rôznych aktivít, komunikácií s verejnosťou a médiami a podobne. Zo spätných väzieb mladých ľudí vyplynulo, že takáto forma neformálneho a zážitkového učenia sa o ľudských právach je pre nich veľmi atraktívna a užitočná. Preto sme sa všetky tri organizácie zhodli, že v tejto spoločnej aktivite chceme pokračovať aj v budúcnosti a ďalej koncept Školy ľudských práv rozvíjať. Za týmto účelom sme vypracovali stratégiu jej rozvoja a financovania v budúcich rokoch.

Spolupráca s vyššie spomenutými dvomi ľudsko-právnymi organizáciami nám priniesla posilnenie vzťahov a spolupráce, čo nás nesmierne teší a veríme, že aj v budúcnosti bude táto, aj iné, formy spolupráce posilnením pre všetky tri organizácie, ako aj pre mladých ľudí, ktorí sa Školy ľudských práv v budúcnosti zúčastnia.

KAMPAŇ 16 DNÍ AKTIVIZMU PROTI NÁSILLIU PÁCHANÉMU NA ŽENÁCH 2013

Zvyšovanie občianskeho aktivizmu v boji proti násilliu páchanému na ženách je jednou zo strategických činností našej organizácie. Vychádzame pri tom z toho, že násillie páchané na ženách je porušovaním ľudských práv žien a vážnym celospoločenským problémom.

Cieľom tohto programu je zvyšovať informovanosť verejnosti o problematike rodovo podmieneného násillia páchaného na ženách a mobilizovať vernosť k tomu, aby konala proti násilliu.

Kampaň 16 dní aktivizmu proti násilliu páchanému na ženách je jedným z nástrojov, ktorými sa snažíme zvyšovať občiansky aktivizmus a angažovanosť širokú aj odbornú verejnosť v boji proti násilliu páchanému na ženách. Ide o celosvetovú iniciatívu, ktorá prebieha každý rok v mnohých krajinách sveta od 25. novembra do 10. decembra.

Dlhodobým cieľom kampane je:

- Posilniť dodržiavanie ľudských práv žien na Slovensku.
- Zlepšiť podmienky prístupu žien, ktoré zažívajú násillie a ich detí k špecifickej pomoci, podpore a ochrane.

- Zvýšiť aktívny prístup štátnych a verejných inštitúcií zodpovedných za tvorbu a implementáciu politík v problematike násilia páchaného na ženách.
- Zvýšiť angažovanosť verejnosti v boji proti násiliu páchanému na ženách

V rámci štvrtého ročníka kampane sme opäť v siedmich mestách na Slovensku zrealizovali **verejné zhromaždenia „Vypískajme násilie“**, ktorých sa zúčastnilo **780 ľudí**.

Za mimoriadne pozitívne považujeme zapojenie sa organizácie Quo Vadis vo Zvolene do realizácie verejných zhromaždení, ktoré pracuje s rómskymi deťmi a rómskymi ženami. Vyjadrenie odmietavého postoja rómskych žien k násiliu páchanému na ženách pomáha búrať rozšírené stereotypy o rómskej komunite ako tolerujúcej násilie páchané na ženách a hlas rómskych žien je v tejto oblasti nesmierne dôležitý.

Aj v štvrtom ročníku kampane mali ľudia na Slovensku možnosť vyjadriť svoj odmietavý postoj k násiliu páchanému na ženách – prostredníctvom webovej aplikácie a fotenia sa s tabuľkou **“Hovorím NIE násiliu páchanému na ženách”**. Svoj postoj takto vyjadrilo spolu 228 ľudí.

Novou aktivitou tohto ročníka boli **Dni aktivizmu** v Košiciach a Bratislave. Išlo o dvoj a trojdňové podujatie, kde mala široká verejnosť možnosť vidieť výstavu fotografií osobností (Košice), zúčastniť sa kreatívnych workshopov a takýmto spôsobom vyjadriť svoj postoj k násiliu páchanému na ženách a tiež diskutovať s rôznymi ľuďmi o tejto problematike v rámci verejných diskusií. Pre odbornú verejnosť sme zrealizovali odborné workshopy a so študentmi a študentkami stredných a vysokých škôl sme diskutovali o násilí páchanom na ženách a ich názoroch a postojoch v rámci diskusií pre školy.

Význam tejto aktivity vidíme v tom, že vytvára ďalší priestor na diskusiu o ľudských právach žien v kontexte rodovo podmieneného násilia, a to vo veľmi neformálnej a aj tvorivej atmosfére. Zároveň je to vynikajúca príležitosť spájať ľudí z rôznych sektorov verejného života a širokej verejnosti. Spájanie ľudí z rôznych oblastí v angažovaní sa za zastavenie násilia páchaného na ženách prispieva k napĺňaniu dlhodobého cieľa kampane a k napĺňaniu jedného jej odkazov o tom, že násilie páchané na ženách je celospoločenský problém, ktorý sa týka nás všetkých a len spoločne sa nám môže podariť ho zastaviť.

Ocenenie Piata žena 2013

Na začiatku roka 2013 sme realizovali historicky prvé udeľovanie ocenenia Piata žena. Cieľom tohto ocenenia je vyjadriť uznanie práci individuálnych aj kolektívnych iniciatív, ktoré sa zasadujú za ukončenie násilia páchaného na ženách. Cieľom tejto aktivity bolo oceniť prácu a aktivity ľudí z rôznych oblastí, ktorí sa angažujú v boji proti násiliu páchanému na ženách. Od prvých aktivít, ktorými ženské MVO začali upozorňovať na problematiku násilia páchaného na ženách a poskytovať im pomoc a podporu ubehlo na Slovensku 20 rokov a preto sme sa rozhodli jednako oceniť prácu týchto MVO ale aj iných iniciatív a tiež využiť túto príležitosť na reflexiu tohto obdobia. Vo všetkých nominačných kategóriách smerovalo naše úsilie k tomu, aby boli zastúpené iniciatívy na úrovni všetkých regiónov SR. Tento cieľ sme zohľadnili pri zostavovaní nominačného výboru, aj poroty ocenenia.

S ponukou organizovať a udeľovať toto ocenenie spoločne s našou organizáciou sme oslovili Slovensko-český ženský fond, ktorý dlhodobo podporuje aktivity za zastavenie násilia, a o podporu sme požiadali organizácia združené v Iniciatíve Piata žena.

Ocenenie porota udelila v 8 kategóriách – aktivizmus, dobrá prax, dobrovoľníctvo, filantropia a darcovstvo, médiá, školy, umenie a veda a výskum. Laureátky ocenenia a fotografie zo slávnostného udeľovania ocenenia nájdete na webovej stránke http://www.fenestra.sk/16-dni-aktivizmu/kampan_2012/ocenenie2013.php

Význam udeľovania vidíme v tom, že umožňuje poukázať na to, že násilie páchané na ženách sa týka nás všetkých a že angažovať sa je možné nielen aktivizmom a poskytovaním pomoci a podpory ale tiež umením, zodpovedným podnikaním, vedou a výskumom, v školstve alebo v médiách a dobrovoľníctvom. Za jeden z najvýznamnejších aspektov ocenenia považujeme skutočnosť, že sa nám podarilo na jednom mieste spojiť množstvo rôznych aktérov, ukázať celú škálu individuálnych aj kolektívnych iniciatív a umožniť výmenu skúseností, spoločnú reflexiu a vytvoriť priestor pre ďalšiu spoluprácu ako aj inšpirovať a motivovať ďalších ľudí k vyvíjaniu iniciatív na zastavenie násillia páchaného na ženách.

Ocenenie plánujeme udeľovať raz za dva roky.

Iniciatíva **One Billion Rising** (Miliarda povstane proti násilliu páchanému na ženách) a divadelné predstavenie **Monológy vagíny** sú ďalšie celosvetovo úspešné iniciatívy, ktoré upozorňujú na závažnosť násillia páchaného na ženách. Zároveň sprostredkujú verejnosti pohľad na problematiku násillia páchaného na ženách inou formou – tancom a divadlom. Obe podujatia v Košiciach realizovalo občianske združenie A-Centrum a nás nesmierne teší, že máme v našom meste organizáciu, ktorá vytvára priestor pre ženy angažovať sa, stretávať sa a zdieľať svoje skúsenosti. Veľmi si vážime skutočnosť, že takýmto spôsobom prinášajú tému násillia páchaného na ženách do verejného priestoru a zároveň im opäť ďakujeme za to, že výtlačok z predstavenia **Monológy vagíny** venovali práve našej organizácii. Aj v budúcnosti sa rady do týchto aktivít zapojíme.

PREHĽAD PROJEKTOV REALIZOVANÝCH V ROKU 2013

Zvyšovanie dostupnosti a kvality špecializovanej ochrany, pomoci a podpory pre ženy zažívajúce rodovo podmienené násilie (2013 – 2016)

Cieľom projektu je efektívna pomoc a podpora žien zažívajúcich násilie a ich detí v súlade so štandardami kvality služieb Rady Európy dosiahnutá prostredníctvom zvyšovania kvality a dostupnosti špecializovaných služieb ženám zažívajúcim rodovo podmienené násilie a ich deťom v Poradenskom centre Fenestra; zvyšovania kvality poskytovania špecializovaných služieb v súlade so štandardami Rady Európy v existujúcich a novo vzniknutých poradenských centrách na Slovensku, podpora spolupráce a siet'ovania špecializovaných poradenských centier a prispenie k zjednocovaniu používaných metodík, postupov a jednotnému zberu údajov; zvyšovania kvality intervencií zamestnankýň a zamestnancov verejných a štátnych inštitúcií pri ochrane, pomoci a podpore žien zažívajúcich rodovo podmienené násilie a ich detí a podpora multi-inštitucionálnej spolupráce pri riešení konkrétnych prípadov.

Donor: Fond pre mimovládne organizácie financovaný z Finančného mechanizmu EHP. Správcou fondu je Nadácia otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation

KONAJME! – Kampaň 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách (2013)

Cieľom projektu bola realizácia kampane 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách 2013, ktorá bola špecificky zameraná na zvýšenie informovanosti širokej a odbornej verejnosti, mladých ľudí o násilí páchanom na ženách ako jednej z najčastejších foriem porušovania ľudských práv žien na svete a o potrebe spoločného úsilia v boji proti tomuto závažnému spoločenskému problému a prispieť k zvýšeniu angažovanosti širokej verejnosti, odbornej verejnosti a mladých ľudí v boji proti násiliu páchanému na ženách a na ochrane ľudských práv žien a podporiť širokú verejnosť, odbornú verejnosť a mladých ľudí vo vyjadrovaní postojov k dôležitým spoločenským a ľudsko-právnym témam.

Donori: Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Veľvyslanectvo USA na Slovensku, Veľvyslanectvo Holandského kráľovstva na Slovensku.

Dotácie na podporu rodovej rovnosti zamerané na dosiahnutie rodovej rovnosti a podporu uplatňovania zásady rovnakého zaobchádzania na základe pohlavia alebo rodu (2013)

Cieľom projektu bolo prispieť k zmene vnímania a nazerania širokej a odbornej verejnosti na násilie páchané na ženách ako na rodovo podmienené násilie, porušovania ľudských práv žien a závažného celospoločenského problému prostredníctvom vytvorenia komplexnej internetovej informačnej a poznatkovej databázy o násilí páchanom na ženách v intímnych vzťahoch ako rodovo podmieneného násilia a tzv. dating violence (násilia páchaného na dievčatách a mladých ženách v intímnych vzťahoch mladých ľudí, ktorí spolu nezdediajú spoločnú domácnosť) pre širokú verejnosť, odbornú verejnosť a ženy zažívajúce násilie a ich deti.

Donor: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva v Košickom kraji (2013)

Cieľom projektu je zvýšenie dostupnosti poskytovania bezplatného komplexného špecializovaného poradenstva ženám zažívajúcim násilie v intímnych vzťahoch a ich deťom (ďalej len násilie) a tým prispievať k prevencii a eliminácii násilia páchaného na ženách v Košickom samosprávnom kraji. Dostupnosť rýchlej a účinnej špecializovanej pomoci prispieva k zlepšovaniu kvality života klientky a jej detí a k zmierňovaniu a/alebo odstraňovaniu závažných negatívnych dopadov násilia na ich život a tiež k prevencii vrážd žien a detí v dôsledku násilia. Komplexné špecializované poradenstvo bude poskytované v súlade s medzinárodnými a národnými dokumentmi s primárnym cieľom zabezpečiť bezpečie žien, posilnenie a prekonávanie sociálnej izolácie a iných závažných dopadov v dôsledku násilia.

Donor: Košický samosprávny kraj

FINANČNÁ SPRÁVA 2013

Príjmy v roku 2013 (v EUR):

Úroky	1
Prijaté príspevky od iných organizácií	11482
Prijaté príspevky od fyzických osôb	4347
Príspevky z podielu zaplatenej dane	960
Dotácie (EEA)	54821
Celkom príjmy:	71 611

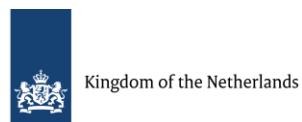
Prehľad výdavkov v roku 2013 (v EUR):

Spotreba materiálu	4101
Cestovné	891
Ostatné služby	32572
Mzdové náklady	23727
Zákonné sociálne poistenie a zdravotné poistenie	8332
Daň z nehnuteľnosti	22
Ostatné dane a poplatky	177
Zmluvné pokuty a penále	15
Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	1444
Iné ostatné náklady	330
Celkom výdavky:	71611

DONORI

NADÁCIA OTVORENEJ SPOLOČNOSTI
OPEN SOCIETY FOUNDATION

Naše poďakovanie patrí aj všetkým individuálnym darkyniam a darcom, ktoré a ktorí nás v minulom roku podporili v rámci venovania 2% z daní z príjmov, ako aj individuálnymi darmi.